

Sygn. akt I Ns 254/20

POSTANOWIENIE

Dnia 2 grudnia 2020 r.

Sąd Rejonowy w Słupcy, I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Piotr Kuś

po rozpoznaniu w dniu 2 grudnia 2020 r. w Słupcy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku: **Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w W.**

przy uczestnictwie: **A. N., Ł. N., M. N.**

o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym H. N.

postanawia:

1. stwierdzić brak jurysdykcji krajowej (art. 4 w zw. z art. 15 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr (...) z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego)

2. odrzucić wnioski o stwierdzenie nabycia spadku

Sędzia Piotr Kuś

Sygn. akt I Ns 254/20

UZASADNIENIE

Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w W. złożył wniosek o stwierdzenie nabycie spadku po zmarłym H. N. na podstawie ustawy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

H. N. zmarł w dniu 23.12.2018 r. w M. (Niemcy), ostatnio zamieszkiwał w M.. H. N. przeprowadził się do Niemiec na stałe w 2012 r. Tam pracował i tam mieszkał. Jego spadkobiercy składali oświadczenia w przedmiocie odrzucenia spadku przed pracownikami konsulatu Niemiec w G. z uwagi na ostatnie miejsce zamieszkania położone na terenie Niemiec.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie aktów stanu cywilnego, oświadczenia syna spadkodawcy Ł. N..

Sąd zważył, co następuje:

Wstępnie należy podkreślić, iż zastosowanie w przedmiotowej sprawie znajdzie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr (...) z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i

wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr (...) z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych, zgodnie z jego art. 81 wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich Unii Europejskiej, zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską, a zatem wyłącza ono zastosowanie przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

Rozporządzenie to znajdzie zastosowanie w niniejszej sprawie, gdyż zgodnie z art. 83 ust. 1, stosuje się je do dziedziczenia po osobach zmarłych w dniu lub po dniu 17 sierpnia 2015 r.

Przepisy jurysdykcyjne w sprawach spadkowych (art. 4, 7, 10 i 11 rozporządzenia nr 650/2012) są zamieszczone w rozdziale II rozporządzenia nr 650/2012. Podstawowy w tej mierze jest art. 4 rozporządzenia nr 650/2012, który określa tzw. jurysdykcję ogólną do orzekania co do ogółu spraw dotyczących spadku. Jeżeli spadkodawca miał miejsce zwykłego pobytu w chwili śmierci w państwie członkowskim, sądy tego państwa mają jurysdykcję do orzekania w sprawie spadkowej. Jurysdykcja na podstawie art. 4 rozporządzenia nr 650/2012 została oparta na jednym łączniku, którym jest miejsce zwykłego pobytu spadkodawcy w chwili jego śmierci. U podstaw takiego rozstrzygnięcia leżało przekonanie, że sprawy spadkowe wykazują ścisły związek z państwem, w którym spadkodawca miał zwykły pobyt w chwili śmierci.

Pobyt zwykły określa się jako miejsce ześrodkowania życiowych interesów osoby fizycznej miejsce, w którym znajduje się główne centrum egzystencji danej osoby, przy czym uwzględnienia wymagają okoliczności natury osobistej i zawodowej, a mniejsze znaczenie ma element czasu miejsce w którym znajduje się główny punkt więzi danej osoby i jej stosunków życiowych. Istotnych wskazówek dotyczących okoliczności, które wymagają uwzględnienia dostarcza motyw 23 i 24 rozporządzenia nr 650/2012.

Unormowaniu jurysdykcji zawartemu w art. 4 rozporządzenia nr 650/2012 odpowiada art. 21 ust. 1 rozporządzenia nr 650/2012, który wyraża zasadę, że prawem właściwym dla ogółu spraw dotyczących spadku jest prawo państwa, w którym spadkodawca miał miejsce zwykłego pobytu (wyjątek przewiduje art. 21 ust. 2 rozporządzenia nr 650/2012). Prawo to odnosi się do dziedziczenia wszystkich składników majątku spadkowego, w tym do nieruchomości, niezależnie od tego, w którym państwie znajdują się lub są położone (zasada jednolitości statutu spadkowego).

Kwestii badania jurysdykcji dotyczy art. 15 rozporządzenia nr 650/2012. Jeżeli do sądu państwa członkowskiego zostanie wniesiona sprawa, co do której sąd ten nie ma jurysdykcji zgodnie z rozporządzeniem, sąd ten jest zobowiązany do stwierdzenia z urzędu braku jurysdykcji, czego następstwem jest postanowienie o odrzuceniu pozwu lub wniosku.

Materiał dowodowy zebrany w sprawie w formie aktu zgonu, dokumentów w przedmiocie odrzucenia spadku jak i, a może przede wszystkim, oświadczenia syna zmarłego wskazuje, iż spadkodawca miał ostatnie miejsce zamieszkania na terenie Niemiec. Tam przeprowadził się w 2012 r. na stałe. Tam mieszkał i pracował. Tym samym w świetle definicji zawartych w Rozporządzeniu sądy niemieckie posiadają jurysdykcję w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku po wymienionym. Jurysdykcji tej nie posiada w konsekwencji sąd polski, co oznacza, iż wniosek podlega odrzuceniu.

Konstatując powyższe Sad podziela stanowisko wyrażone w postanowieniu Sądu Rejonowego w Biskupcu z dnia 18 lipca 2017 r. w sprawie I Ns 148/17.

Zgodnie z postanowieniem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 29 września 2017 r. w sprawie IX Cz 813/17 sądy państwa członkowskiego, w którym zmarły miał swoje miejsce zwykłego pobytu w chwili śmierci, mają jurysdykcję do orzekania co do ogółu spraw dotyczących spadku. Sąd ten podkreślił, iż przepisy rozporządzenia 650/2012 mają charakter uniwersalny w tym sensie, że wyłączają stosowanie łączników jurysdykcyjnych przewidzianych w prawie krajowym. Przyjęta w rozporządzeniu spadkowym koncepcja jednolitości spadku ma bezpośrednie przełożenie na

zakres jurysdykcji sądów państwa członkowskiego w sprawach spadkowych. Kompetencja ta rozciąga się bowiem na całość majątku zmarłego, niezależnie od jego składu i wartości. Jak podkreślono w motywie 37 preambuły do unijnego rozporządzenia " przez wzgląd na pewność prawa oraz w celu uniknięcia fragmentaryzacji dziedziczenia, prawu temu powinien podlegać ogół spraw dotyczących spadku, to znaczy cały majątek spadkowy, bez względu na charakter składników tego majątku i niezależnie od tego, czy składniki majątku znajdują się w innym państwie członkowskim, czy w państwie trzecim". Tym samym wniosek złożony do sądu, który nie ma jurysdykcji podlega odrzuceniu.

Sędzia Piotr Kuś